

ÁGH ISTVÁN

Őszvégi képletek

ÁGH ISTVÁN (1938) Budapest

1.

A házzal szemben, túl a foszló kerten,
fölizzik négyemeletnyi ablaksor,
palotafénnyel világít az alkony,
s az égi látvány földi titkot sejtet,

jobbról könyvtárrá alakított templom,
tornya még emlékeztet a keresztre,
a vegyészek kastélya átellenben
gyertyafényes ábrándozásra hangol,

brokát sugárözönrel függönyözve,
valami történik a folyosókon,
sötét hangjegyek járnak körbe-körbe,

s a hallgatóság feketén kicsordul
a termekből, és elhagyják a kertet,
s díszlet marad a campus, teliholddal.

2.

Szeretem ezt a százesztendős házat,
vadszőlő gyanánt belegyökereztem,
ahogy a falra tapadt levelekkel
együtt sárgul a lonc a lombhullással,

több mint egy emberöltőt itt töltöttem,
a régiekből alig élnek páran,
úgy eltűntek, mint akit vízszugárban
sárrá ázva jeltelen szétfröcskölnek,

talán már senki sem idősebb nálam,
a nappalunk is csöndes, mint egy özvegy,
kivel találkozom a liftre várva,

de nem is látjuk egymást máskülönben,
mert mintha nem is lagnának a házban,
s ha laknak is, idegenek köszönnek.

Szeretettel köszöntjük a 80 éves költőt!

3.

Eszembe jut, milyen régen nem láttam
függeni lépcsőházi gyászjelentést,
úgy élek még, mint aki halasztást kért,
vagy még nevem sem írták rubrikába,

nem is tudom, kinek a neve volt kint,
talán a szent asszonyé utoljára,
csipkekesztyűs kezét imára zárva
várta a gonosz férjek eltűnését,

és a tanárnő az afgán agárral,
már senkinek sem tehet följelentést
a korhely büntanyáról szomszédjában,

a nők inkább a férjüket követték,
mielőtt szépen megástak egymásnak,
vagy egy vadászfegyverrel befejezték.

4.

Emeletről ereszkedtem az útra,
s a tériszonymnak érzett szédüléssel
valami ismeretlen helyre léptem,
pedig csak az esti csúcsforgalomba,

suhannak szemből s oldalról a gépek,
az árnyéknak van fénye, nem fordítva,
lobban, kihuny, fölgerjed összevissza
az árrá zsúfolódott káosz réme,

láb alatti üdvivalgás a zajban,
öleb feszül, az óriás nőstényre,
mint egy fék vagy karosszéria hangja,

úgy megijeszt, hogy fölkarar a szégyen,
ha még ez a pórázos kutya-attak
is bánt, mit árt egy igazi kísértet?

5.

Csúcsforgalomban hullámszünk, a járda
autók orránál hagyott szűk medrében,
uszadékká fásult közlekedőkkel
sodródok én is az ellenirányban,

mint a rugóra fölhúzott játékszer,
ameddig kimért idejét lejárja,
nincs szembejövő, aki félreállna,
fél oldalvást a keskeny járdaszélen,

mert nem gondolja senki, el se várja,
csak rádólni a hegyaljai szélre,
mindig előre, se oldalt, se hátra,

így kell vigyáznom érzékenységre,
föl ne ébredjen az alvó vadállat,
kivel nap mint nap egy ketrechen élek.

6.

Régen ilyen óriások nem voltak,
párkányos vállal, boltozott kebellet,
muszáj nagyobbak lenni közelükben,
s hogy minél előbb levegőhöz jussak,

fölmorzsolnak, leőrölnek különben,
mielőtt nyílna rám a rondabugyra,
s az emésztéshez szükséges gyomorsav
feloldana és eltüntetne innen,

az újabb nemzedékek magasabbak,
úgy, ahogy Árpád népe nálunk kisebb,
hatalmas lábaikkal letaposnak,

s ha tömegük résein kitekintek,
nem is véletlen foglya egy falanksznak,
csak halva tudok dezertálni innen.

7.

S az autófolyam sodrásában feltűnt
hat versenyló, utcánkban elképesztő
vízió, ahogy vergődtek le és föl
reflektorok csapásain keresztül.

vakon a felkorbácsolt sűrű vértől,
ágaskodtak, faruk rúgásra lendült,
már mellettünk tornyosultak felettünk,
mintha egy hortobágyi felvételtől

vetülnének a falra, míg veszettül
csattog patájuk a kocsitetőkön,
sokaságunk csodálkozása nélkül,

én úgy hittem, a nagy szabadságösztön
vágója volt, s lett a bukása végül,
függetlenül a közömbös tömegetől.

8.

Ha szarvas volnék város sűrűjében,
miként a modern mítoszból kitetszik,
talán eljutnék még az első kertig,
de már az utca végén lelőnének,

eszembe jut, mikor láttam peregni
egy vaddisznót, vagyis a filmfelvételt,
a Svábhegyről, ahogy valami féreg
a rejtett kamerákon át igyekszik,

mint a futár, magányos küldetésben,
vagy valami belső program vezérli,
és elrejtí a lejtős út előlem,

menekülésből lettem budapesti,
s nem tudhatom, hogy magasban vagy mélyben
kelletik-e pályámat befejezni.

9.

Talán ide is kamerákat dugtak,
rögzíteni gyanútlan mászkálásom
utcánkban, el a tizenhármas számtól
én is, akár egy lehetséges tolvaj,

akit ellenőriznek megszokásból,
mondván, nekem is jobb, ha tudnak rólam,
amerre éppen nyomoznivaló van,
dokumentálható ártatlanságom,

hogy nem loptam a pálinkát a boltban,
a belső zsebek bűvésze is más volt,
s az is, aki a lányt megtapogatta,

de a kamerák hatósugarán túl
az lehet bárki, mint amit ráfognak,
ha megfigyelt szerepéből kimozdul.

10.

Ha a kamera megörökítette,
tanúsíthatja is a jelenlétem,
divatjamúlt barett sapkás képem
jó különös ismertetőjegyemnek,

de a pultnál arcom gyűrődésére,
hajamra és hangomra tekintettel
kaptam, ami életkoromhoz illett,
ellenszenvet, a visszajáró pénzzel,

a lánytól ennél csak annyival többet
érdemelnék, hogy mosolyát igénylem,
de mit kezdjek egy üzletnyi közönnyel,

hol a vásárlók is semminek néznek
mint mindenkit, és ha nekem ütköznek,
elvárják még, hogy bocsánatot kérjek.

11.

Amit végezni kellett, elvégeztem,
elmegyek én is, mert az idő eljárt,
nehéz, mint csodaszarvas trófeáján
a nyolcvan ágat, emelni fejemmel,

mint a tavalyi levelek a tölgyfán
helyet adnak az idei rügyeknek,
de hogy én is alászálljak rezzenetlen,
sors szerint sokkal fájdalmasabb annál,

és ráadásul mondhatatlan szégyen
kíséri az öregkor adományát,
miért élek, ha mások már nem élnek,

s akik jövőjük gátját bennem látják,
az ifjúságtól ittas nemzedéknek
gyűlölet rántja össze pillantását.

12.

Sérelmeim mindjobban szaporodnak,
csak be kell húznom mögöttem az ajtót,
kiszolgáltatott vagyok már a gangon,
bántásoktól bántódásig haladva,

és panaszkodom, ámbár arról van szó,
hogy a napi közönséges bajokra
idült halálfélelmem áttolhassam,
mintha már nem is kellene meghalnom,

s a fiatalok is azért zavarnak,
mert rám tükrözik elfelejtett arcom,
s bennük ismerek egykori magamra,

amikor még az Isten sem hiányzott,
ma meg az égnek vagyok az árnyéka,
mit földre vet egy kisemmizett vándor.

13.

Én távozom el mégis gazdagabban,
hát, méltóbb irigyeket érdemelnék,
nem a vénséghez várok együttérzést
azoktól, akik még előtte vannak,

a hosszú élet nagy, megtoldott érték,
vagyon, melynek hasznától gyarapodtam,
amint vetettem, akképpen arattam,
s behordtam az istenáldotta termést,

mert veszített állásból is nyerni tudtam,
nem is azért vagyok talán szerencsés,
hanem mert társat találtam az útra,

megnyugtat a biztosított öröklét,
hogy testi jelenlétem folytatója
nemcsak a múben testet öltött emlék.

14.

Hatalmas sárga rózsák, sötét árok,
szikrák raja, szivárványt ontó forrás,
parázs-bimbók, lombot hullató gyertyák,
fényfé lobbant éjfél előtt a város,

hogyan bírja saját személye súlyát,
aki most fölfogja a fényben ázott
éjszakában azt a másik világot,
s valami titkos nagy sötétség hat rá,

észrevétlen mélypont a tér aljáról,
úgy rögzíti az ellentétes vonzás
a Duna Gellért-hegyi rakpartjára,

angyalszárnyukon fölszállnak az utcák,
leszáll a helyükbe egy csillagváros,
s nagyot pislant a villanyvilágítás.

